

Lieta C-499/20

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2020. gada 1. oktobris

Iesniedzējtiesa:

Symvoulío tis Epikrateias (Valsts padome, Grieķija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2020. gada 27. augusts

Prasītāja:

DIMCO Dimovasili M.I.K.E.

Atbildētājs:

Ypourgos Perivallontos kai Energeias (Vides un enerģētikas ministrs)

Pamatlietas priekšmets

Prasība atcelt iekšējo dabasgāzes iekārtu ar darbības spiedienu līdz 500 mbar tehnisko noteikumu tiesību normas, kuras attiecas uz gāzes cauruļvadiem.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamatojums

Direktīvas 97/23/EK interpretācija saskaņā ar LESD 267. pantu.

Prejudiciālais jautājums

Vai Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/23/EK (1997. gada 29. maijs) par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz spiediena iekārtām (OV L 181) 4. panta 1.1. punkts, 7. panta 4. punkts un 8. pants, tos skatot kopā ar šīs direktīvas I pielikumu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tie liedz tādas valsts tiesību normas kā Grieķijas iekšējo dabasgāzes iekārtu ar darbības spiedienu līdz

500 mbar tehnisko noteikumu 1.2.4., P9.5.6.9. un P9.5.8.2. punkta tiesību normas, kuras ir aplūkotas pamatlietā un kuras personu drošības apsvērumu dēļ galvenokārt zemestrīču gadījumā, paredz nosacījumus un ierobežojumus (ventilācijas pienākums, pazemes šķērsošanas aizliegums) spiediena iekārtu (gāzes cauruļvadu) uzstādīšanas paņēmieniem, ja minētie nosacījumi un ierobežojumi ir bez atšķirības piemērojami arī cauruļvadiem, uz kuriem tāpat kā šajā gadījumā ir “CE” marķējums un kuriem ražotājs ir apliecinājis, ka tos var droši uzstādīt un izmantot, neievērojot iepriekš minētos nosacījumus un ierobežojumus?

Vai, tieši pretēji, iepriekš minētās Direktīvas 97/23/EK tiesību normas, tās skatot kopā ar šīs direktīvas 2. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tās neliedz tādos nosacījumus un ierobežojumus spiediena iekārtu (gāzes cauruļvadu) uzstādīšanas paņēmieniem kā pamatlietā aplūkotie?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 97/23/EK (1997. gada 29. maijs) par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz spiediena iekārtām (OV 1997, L 181, 1. lpp.): 1., 2., 3., 4., 7., 8. un 16. pants, kā arī I pielikums.

Atbilstošās valsts tiesību normas

- 1 Direktīva 97/23/EK ir transponēta Grieķijas tiesību sistēmā ar Ekonomikas ministra un Attīstības ministra vietnieka kopīgu ministrijas lēmumu (*FEK [Grieķijas Oficiālais Vēstnesis]*, B daļa, 987/27.5.1999).
- 2 2012. gada 28. martā tika publicēts Vides, enerģētikas un klimata pārmaiņu ministra vietnieka lēmums (*FEK*, B daļa, 976/28.3.2012), ar kuru tika apstiprināti iekšējo dabasgāzes iekārtu ar darbības spiedienu līdz 500 mbar tehniskie noteikumi (*Technikos Kanonismos Esoterikon Egkatastaseon Fysikou Aeriou*, turpmāk tekstā – “apstrīdētie tehniskie noteikumi”), kuros ir ietvertas normas par dabasgāzes lietotāju iekšējo tīklu un iekārtu projektēšanu, materiāliem, uzstādīšanu, kontroli, testēšanu, drošību un nodošanu ekspluatācijā.
- 3 Konkrēti, apstrīdēto tehnisko noteikumu 1.2.3. punktā ir paredzēts, ka iekšējām gāzes iekārtām, proti, cauruļu, instrumentu, ierīču, aku, moduļu un ar tiem saistīto piederumu kopumam, sākot no gāzes piegādes–saņemšanas ierīces sākumpunkta līdz iekārtas degšanas tvaiku izplūdes izejai ir vienlaikus jāatbilst atbilstošām [Savienības] direktīvu prasībām un – attiecībā uz spiediena iekārtām, kuras ir paredzētas maksimāli pieļaujamajam spiedienam PS, kas pārsniedz 500 mbar (0,5 bar), – Direktīvas 97/23/EK prasībām.
- 4 Apstrīdētajos tehniskajos noteikumos ir iekļautas tiesību normas par gāzes cauruļvadu uzstādīšanas paņēmieniem. Konkrēti, 1.2.4. punktā ir paredzēts, ka

“gāzes cauruļvadu uzstādīšanas paņēmieni neietilpst Direktīvas [97/23/EK] vai citu direktīvu piemērošanas jomā un ir paredzēti [apstrīdētajos tehniskajos noteikumos], ņemot vērā arī valsts īpatnības (piemēram, seismiskās parādības)”. Šī norma ir precizēta apstrīdēto tehnisko noteikumu 9. pielikumā ar nosaukumu “Cauruļvadu tīkla specifikācijas”.

- 5 Kaut arī minētajam pielikumam ir “informatīvs” raksturs, tā 9.5. punktā (ar nosaukumu “Darbības ar cauruļvadiem un to uzstādīšana”) ir iekļautas obligātas tiesību normas un, precīzāk, pirmkārt, P9.5.6. punkts, kas attiecas uz cauruļvadu uzstādīšanu virs zemes un kura 9. apakšpunktā (P9.5.6.9) (“Tukšo dobumu starp sienām šķērsošana”) ir paredzēts: “Ja caurules ir uzstādītas tukšajos dobumos starp sienām, piemēram, piekaramajos griestos, tad tukšā telpa ir jāvēdina, piemēram, ar divām ventilācijas atverēm – perifērām atverēm apkārtējās sienās – kuras ir izvietotas pa diagonāli, katra ar platību 20 cm² [...]”, un, otrkārt, P9.5.8. punkts, kas attiecas uz cauruļvadu aizsardzību ēkas iekšienē un kura 2. apakšpunktā (P9.5.8.2) ir paredzēts, ka “nav atļauta gāzes cauruļvadu uzstādīšana betona plātnēs, kā arī zem segumiem vai grīdām”. Tos var uzstādīt kanālos, piekaramo griestu tukšajos dobumos vai starp akustiskās izolācijas paneļiem (vai tamlīdzīgiem) virs piekaramajiem griestiem, veicot tādas pašas aizsardzības pasākumus pret koroziju, kādi ir paredzēti pazemes cauruļvadiem”.

Īss pamatlietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 6 Prasītāja pamatlietā (turpmāk tekstā – “prasītāja”) importē un pārdod Grieķijā elastīgas nerūsējošā tērauda caurules.
- 7 2012. gada 16. maijā tā cēla prasību iesniedzējtiesā, lūdzot atcelt dažas apstrīdēto tehnisko noteikumu tiesību normas, kuras attiecas uz gāzes cauruļvadiem.
- 8 Iesniedzējtiesa pieņēma galīgu lēmumu par atcelšanas pamatiem, kuri tika izvirzīti attiecībā uz citām apstrīdēto noteikumu tiesību normām, daļēji apmierinot prasību un pārējā daļā to noraidot. Savukārt tā nepieņēma lēmumu par atcelšanas pamatu, kurš attiecas uz iepriekš 4. un 5. punktā minētajām apstrīdēto tehnisko noteikumu tiesību normām.

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 9 Prasītāja apgalvo, ka apstrīdētie tehniskie noteikumi veicina cita veida cauruļvadu izmantošanu, proti, parasto cieta vara un tērauda cauruļu, nevis tās izplātīto cauruļu izmantošanu, un vienlaikus rada šķēršļus tirdzniecībai un nodošanai ekspluatācijā, padarot praktiski neiespējamu prasītājas tirgots cauruļu izmantošanu, apriņķi un laišanu attiecīgajā tirgū.
- 10 Prasītāja uzskata, ka paredzētie nosacījumi un ierobežojumi (1.2.4., P9.5.6.9. un P9.5.8.2. punkts), proti, pirmkārt, pienākums vēdināt tukšos dobumus, izmantojot atveres, ja cauruļvadi ir uzstādīti tukšajos dobumos starp sienām (piemēram,

piekaramajos griestos), un, otrkārt, aizliegums uzstādīt gāzes cauruļvadus betona plātnēs, kā arī zem segumiem vai grīdām, pārkāpj Direktīvas 97/23/EK 4. panta 1.1. punktu, jo tie ir piemērojami arī materiālam (cauruļvadiem), kurus tirgo prasītāja. Faktiski, kā to ir sertificējis minētā materiāla – kas ir apzīmēts ar “CE” marķējumu – ražotājs, kas apliecina, ka tam ir pienācīgi veikta “atbilstības novērtēšanas procedūra” saskaņā ar direktīvas 10. pantu, prasītājas cauruļvadi var tikt izmantoti dabasgāzes iekārtās, neievērojot aplūkojamās nosacījumus un ierobežojumus.

- 11 Savukārt attiecībā uz apstrīdēto tehnisko noteikumu 1.2.4. punktā ietvertu vispārējo tiesību normu, saskaņā ar kuru gāzes cauruļvadu uzstādīšanas paņēmieni neietilpst Savienības direktīvu piemērošanas jomā, prasītāja atsauca uz Direktīvas 97/23/EK I pielikumu, kurā vairākās tiesību normās (piemēram, 1.1. un 1.2. punkts) ir atsauce arī uz spiediena iekārtu “uzstādīšanu”. Attiecībā uz šīs apstrīdēto tehnisko noteikumu tiesību normas tālāko regulējumu, proti, ka “gāzes cauruļvadu uzstādīšanas paņēmieni [...] ir paredzēti [apstrīdētajos tehniskajos noteikumos], ņemot vērā arī valsts īpatnības (piemēram, seismiskās parādības)”, prasītāja atkal atsauca uz direktīvas I pielikumu, kurā cita starpā ir paredzēts, ka spiediena iekārtas jāprojektē, ņemot vērā arī “pārvadāšanas, vēja, zemestrīces slodzi” (2.2.1. punkts).
- 12 Tādējādi prasītāja apgalvo, ka no Direktīvas 97/23/EK I pielikuma tiesību normām, tās skatot kopā ar šīs direktīvas 4. panta 1.1. punktu, izriet, ka ar mērķi aizsargāt no seismiskām parādībām nav jāparedz tādi papildu nosacījumi un ierobežojumi kā pamatlietā aplūkotie attiecībā uz tādu gāzes cauruļvadu (kā prasītājas tirgotie produkti) uzstādīšanu, kuri ir apzīmēti ar “CE” marķējumu un kuriem to ražotājs attiecīgajās instrukcijās ir sertificējis, ka to uzstādīšana un izmantošana ir iespējama (droša), bez nepieciešamības ievērot iepriekš minētos apstrīdētos ierobežojumus. Šādus ierobežojumus varētu paredzēt vienīgi saskaņā ar Direktīvas 97/23/EK 7. panta 4. punktā un 8. pantā paredzēto procedūru, piedaloties Eiropas Komisijai.
- 13 Prasītāja tāpat apgalvo, ka iepriekš minētās apstrīdēto tehnisko noteikumu tiesību normas esot arī pretrunā vadlīnijām (*guidelines*), kuras izstrādāja Direktīvas 97/23/EK piemērošanas nolūkā nodibinātā darba grupa (“*Working Group “Pressure”*”) un kurās, tās skatījumā, minētā direktīva “ir autentiski interpretēta”.
- 14 Savukārt atbildētāja apgalvo, ka apstrīdētās tiesību normas pamatojas uz direktīvas 2. pantu.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 15 Iesniedzējtiesa uzskata, ka darba grupas vadlīnijas nav juridiski saistošs interpretācijas instruments un tās vēl jo vairāk nav Direktīvas 97/23/EK “autentiska interpretācija”. Tādējādi tā noraida apgalvojumus, kuri ir balstīti uz pretējo pieņēmumu, neatkarīgi no apstākļa, ka vadlīnijās 9/24, kuras darba grupa

pieņēma 2004. gada 18. martā, ir norādīts (3. piezīme), ka dalībvalstis var normatīvā veidā regulēt jautājumus, kuri ir saistīti ar spiediena iekārtu vai kompleksu uzstādīšanu (“*installation*”), lai aizsargātu operatorus un vidi vai arī pašas spiediena iekārtas.

- 16 Iesniedzējtiesa norāda, ka no Direktīvas 97/23/EK tiesību normām izriet, ka šo direktīvu piemēro spiediena iekārtu un kompleksu ar noteiktiem tehniskiem parametriem projektēšanai, ražošanai un atbilstības novērtēšanai (1. pants) un tā uzliek dalībvalstīm pienākumus saistībā ar aplūkojamo iekārtu tirdzniecību un nodošanu ekspluatācijā. Tomēr šajā direktīvā ir tieši paredzēts, ka [dalīb]valstu iestādes var, pienācīgi ievērojot Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu (un šobrīd Līgumu par Eiropas Savienības darbību), noteikt “prasības”, ko tās uzskata par vajadzīgām drošības apsvērumu dēļ, ja vien iekārtas netiek pārveidotas (skat. direktīvas 2. pantu).
- 17 Šādos apstākļos apstrīdēto tehnisko noteikumu strīdus tiesību normas (1.2.4., P9.5.6.9. un P9.5.8.2. punkts), ar kurām ir paredzēti nosacījumi un ierobežojumi attiecībā uz gāzes cauruļvadu uzstādīšanas paņēmieniem, ņemot vērā valsts īpatnības, it īpaši seismiskās parādības, pamatojas uz direktīvas 2. pantu, jo, pirmkārt, tiek ievērotas Līguma par Eiropas Savienības darbību tiesību normas (skat. it īpaši 36. pantu), jo paredzētie ierobežojumi, kuri atbilst samērīguma principam, iestādei šķita tehniski nepieciešami, lai nodrošinātu galvenokārt personu veselību un drošību, un tie ir piemērojami bez atšķirības visiem cauruļvadu veidiem, neatkarīgi no materiāla vai izcelsmes valsts, un, otrkārt, nešķiet, ka iepriekš minētie ierobežojumi izraisa prasītājas tirgotā materiāla pārveidošanu. Tādējādi atcelšanas pamats būtu jānoraida kā nepamatots. Tomēr, ņemot vērā Direktīvas 97/23/EK 4. panta 1. punkta, 7. panta 4. punkta un 8. panta tiesību normas, tās skatot kopā ar šīs direktīvas pielikumiem (it īpaši I pielikumu), rodas pamatotas šaubas, kuras liek iesniegt Tiesā lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.